

Dr. sc. Aleksandra MAGANIĆ, redovna profesorica UDK 347.921(497.5)
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 366.542(497.5)
amaganic@pravo.hr

izvorni znanstveni rad
Rad stigao: 24. travnja 2023.
Rad prihvaćen: 6. svibnja 2023.

PREDSTAVNIČKE TUŽBE ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA POTROŠAČA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sažetak: *Donošenjem Direktive (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ,¹ države članice Europske unije preuzele su obvezu donošenja zakona i drugih propisa radi usklađivanja s tom Direktivom najkasnije do 25. prosinca 2022.² S obzirom na to da je Hrvatska u kašnjenju s navedenom obvezom, u zakonodavnoj proceduri je Konačni prijedlog zakona o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača³ koji donosi brojne novine u odnosu na aktualne mehanizme procesnopravne zaštite potrošača. Osim što bi u kontekstu donošenja novog Zakona trebalo odrediti ciljeve koji se njime namjeravaju postići i područje njegove primjene, u radu se nastoje prezentirati nove ideje koje taj Zakon donosi. Prije svega, potrebno je odrediti koji će sudovi i uz primjenu kojih postupovnih metoda odlučivati u tim postupcima, da bi nakon toga proveli analizu najznačajnijih obilježja kolektivne pravne zaštite – aktivne legitimacije i potencijalnog financiranja od strane trećih te predstavničkih tužbi koje se razlikuju prema sadržaju pravne zaštite koja se njima traži. Osim toga, novine u postupku kolektivne zaštite potrošača tiču se provedbe samog postupka, odluka koje se u njemu donose i drugih procesnih instituta koji u takvim postupcima do sada nisu bili zakonom određeni. Konačno, Zakonom se posebno uređuju obveze država članica prema Europskoj komisiji, koje se odnose na dužnost informiranja o predstavničkim tužbama i prekograničnim predstavničkim tužbama.*

Ključne riječi: *Direktiva 2020/1828, predstavničke tužbe, aktivna legitimacija, ovlaštena tijela, potrošači, financiranje postupka od strane trećih*

1. Uvod

Kolektivna pravna zaštita u Europskoj uniji jedna je od središnjih tema o kojoj se već dulje vrijeme piše i raspravlja. S jedne strane, razvidni su naponi u pravcu primjene i unaprjeđenja metoda zaštite kolektivnih interesa i prava ne samo potrošača, već i šire,⁴

¹ Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ, Službeni list Europske unije L 409 /1, 4.12.2020., u daljnjem tekstu: Direktiva, Direktiva o predstavničkim tužbama, Direktiva 2020/1828. Sukladno čl. 25. Direktive stupila je na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije, tj. 25. prosinca 2020.

² Članak 24. Direktive

³ Konačni prijedlog Zakona o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača od svibnja 2023., P.Z.E. br. 453, <https://sabor.hr/konacni-prijedlog-zakona-o-predstavnickim-tuzbama-za-zastitu-kolektivnih-interesa-i-prava-potrosaca?t=138569&tid=211667>, stanje od 16. svibnja 2023., u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog, Konačni prijedlog Zakona o predstavničkim tužbama.

⁴ Osim zaštite potrošača, kolektivna pravna zaštita svrsishodna je i u postupcima zaštite tržišnog natjecanja, zaštite okoliša, zaštite osobnih podataka, pružanju financijskih usluga i zaštite ulagača.